

SURETE ȘI IZVOADE
(DOCUMENTELE ROMANEȘTILOR)

(IAȘI)

VOL. XIII

PUBLICATE DE

GH. GHIBĂNESCU

PROFESOR

Membru corespondent al Academiei Române, Senator.

(Publicație făcută sub auspiciile D-lui Iorgu Ciolan
senator de Iași și a obștiei satului Românești).

HUȘI
TIPOGRAFIA „LEȚCAE“ GEORGE JORICA
1923

PREFAȚĂ

Volumul acesta al XIII-a din colecția **Suretelor și Izvoadelor** prezintă un interes deosebit față de toate celelalte, întru cât se redă viața istorică a unui sat răzeșesc, a căruia locuitori au putut să-și strecoare viața lor de mici proprietari rurali în cursul a peste 5 veacuri, în lupte cu vecinii mari și tari, cari n'au putut surpa viața răzeșască, ci din contra au rămas învinși și răpuși.

Răzeșii de azi nu păstrează toate actele satului, ci multe din ele le-am găsit în pachetele cu acte ale vecinilor proprietari boeri, cum și prin condicile de anaforale de la divan, azi la Arhiva statului din Iași. Temeiul însă se găsește în arhiva de acte a colegului meu de senat, **D-l Iorgu Ciolan**, un reprezentant tipic al vechilor noștri răzeși Moldoveni, care la dorința arătată de a le ceti, transcrie și chiar publica, s'a oferit personal a garanta—și cu obștia satului—tipărirea lor.

Punându-mă pe lucru, am văzut că cu cât copiam mai multe acte Ciolănești, cu atâta era nevoie a le corabora cu altele și așa u eșit acest volumaș—cel mai mic din colecție, dar cel mai drag mie,— căci am putut da material istoric și informativ pentru viața

unui sat, din vechiul ținut al Cârliștii, azi al Iașilor, pentru a dovedi într'o singură glăsuire că față cu pământul se contopesc cele mai mari familii boeresti cu răzeșii noștri.

Din viața pământului a eșit selecțiunea din vechi a oamenilor, frunțașii țării. Aceasta era cea mai sănătoasă alegere și destingere între oameni, căci vrednicia omului la pământ se arată. De aceia boerimea veche era sănătoasă la trup. cuminte la gând, cumpănită la voință, dar slobodă și neatârnată față de cerbicia mai marilor țării;—harță răzeșul.

Slujba în folosul domnului și a țării, de și a fost criteriul de selecționare a multor frunțași în trebile țării, dar a slăbit caracterele, dezvoltând în sufletul clasei dirigitoare acel ciocoism de slujbe, plaga cea mai întinsă și adâncă în societatea noastră.

Acolo la Românești, răzeșimea și-a dus viața liniștită, cuminte și sănătoasă. Intrigile vieții politice nu i-au atins, și de aceia în istoricul satului Românești cetim frământările vechi ale românului față cu pământul, nu însă și față cu slujbașii; iar când cei mari și tari și cu trecere la Țarigrad și la Iași au căutat să le încalce pământul, răzeșimea a fost trează la postul ei și nu s'a dat învinsă. Pârile și judecățile stau pildă.

Mulțumesc colegului și prietenului meu D. Iorgu Ciolan de prilejul ce mi-a dat de a-i publica actele satului său. E cea mai frumoasă, cea mai curată și cea mai folositoare slujbă, cu care dânsul și-a servit satul său și pe ai săi.

GH. GHIBĂNESCU

SENATOR

Huși, 8 Septembrie 1923.

SURETE ȘI IZVOADE, XIII.

(Documentele Româneștilor, Iași)

Viața în Românești a început a se însădi către sfârșitul secolului al XIV-a, când trăia pe locul, ce-l ocupă azi Podul-Iloaei, un *Roman Bilăe*, contemporan cu descălecătorul Bogdan, venit cu *Tot*, boerul care a lipit numele său de satul Tot oești (Toth = slovac; de aici *Tăutu*), cu *Belci* dim. *Belcici* (sl. *beal* = alb, *Albu, Albici*), a cărui fecior *Crăciun Belcescul*, pe la 1420, era deja vechiu în slujba țării și a lui Roman Vodă, și Alexandru Vodă (Surete I, 12), urzise satul Belcești, «unde își avea casa».

Roman murise de mult și soția lui, trăind multă vreme după moartea soțului său, și-a legat numele său de locul ocupat de ea și familia sa «*între Bahlulele*».

Slujba ce făcuse acest *Roman*, ca și fiul său *Crăstea* a fost cea de *temnicer* sau de *portar*, întru cât zicerea de *vorotar* (mlrus. *vorotar*) spune aceste amândouă înțelesuri. În gura atât a cancelariștilor timpului cât și în cea a traducătorului Paval Debrici, porecla de *vorotar* a ajuns în *vornuntar*.

Acestui *Cristea Vorotar* i se dă următorul uric de stăpânire:

1. 6942 Oct. 8 (1433) Suceava.

Suref de pe ispisoc vechiu pe sârbie de la Ștefan Vodă scris de Oanșa gramaticul în Suceava din leat 6942 Octomvre 8.

Inștiințare facem prin această cartea noastră tuturor cui vor căuta spre dânsa sau o vor auzi cetin-

duse, pentru această adevărată slugă și boerul nostru *Crăstea Vornuntariu*, că au slujit cu dreptate și cu credința întru sfinți odihnitului părintelui nostru și acum noao ne slujește cu dreptatea și cu credința, a caruia văzând și noi cea cu dreptate și cu credință cătră noi slujbă, lam miluit cu osebită a noastră milă de iam dat în pământul nostru a Moldovei *un sat a lui ocină unde iaste Romăniasa între Bahluele*, ca săi fie lui cu tot uricul și fiilor lui nepoților, strănepoților, prestrănepoților și la tot neamul lui nestrămutat nici o dinioară în veci. Iar hotarul acestui sat săi fie cu toate ale sale vechile hotară, până unde au apucat din veac, și spre aceasta este credința a însumi domniei mele de mai sus numit Ștefan Vodă și credința a tuturor boerilor noștri a Moldovei a mari și a mici, și spre mai mare tărie tuturor acestor de mai sus scrise poroncitam slugii noastre credincios boerului Neagoe logofăt să scrie și cătră adevărată, cartia noastră. această peceatia noastră să lege.

De pe sârbie pe limba moldovenească am tălmăcit
la anul 1803 Iuli 25

Polcovnic Pavăl Debrici ot Mitropolie

* * *

Dcaă actele răzeșilor tac despre curgerea proprietății în Romanești în secolul al XV-a și XVI-a, în schimb în uricul din 7056 Febr. 29 (1548) dat de Iliăș Pătru Vodă Rareș în Iași *părcălabului Petre Crăcovici*—pe care documentele timpului îl dau boer fără boerie, înaintea chiar a parcalabilor de Hotin—se vorbește de satul Romanești, *ot Cărligătura*—a căruia stăpânire se împarte în modul următor: «dar să le fie lor acel sat Romaneștii, care-i la ținutul Cărligaturii, în *trei* părți: doao părți să fie *Annei* și surorii sale *Neagăi* featele *Sorăi*, și nepotului lor de soră *Ioan Nasoe*, nepot *Sorei*; iar cea a treia parte să fie verilor lor *Lucăi* și fraților săi *Dumitru* și *Gavril*, și

surorilor lor *Nastei* și *Părăscăi* și *Vascăi* și *Catrinei*, copiii *Vrânceanului*» (Ispisoace și Zapise I, 1, 80).

Trăia în secol al XIV-a pe la Cârliștura între Bahluele și Jijia și între Jijia și Prut unul *Toader Căliman*, care a avut 4 copii: *Neacșa*, *Sora*, *Dobra* și *Vrânceanul*; *Neacșa* are 5 copii: *Petre Crăcovici părcălab*, *Gliga*, *Maria*, *Stanca* și *Fedca*; *Sora* are 3 fete pe *Ana*, *Neaga* și pe mama lui *Ioan Nasoe*; *Dobra* are pe *Filip*, *Magdalena*, *Maria*, *Marușca* și pe *Anghelina*; iar *Vrânceanul* are pe *Luca*, pe *Dumitru*, *Gavril*, *Nastea*, *Parasca*, *Vasca* și pe *Catrina*.

În total trăiau pe la 1550 nu mai puțin de 20 veri primari, urmașii lui *Toader Căliman*; din acești 20 de veri primari 9 stăpâneau la *Românești*, iar 11 stăpâneau în *Petrimănești*, zis din vechime *Oleșcanii*.

Așa ne explicăm de ce a rămas amintiri în gura strănepoților că satul *Româneștii* au *umblat în 17 bătrâni*.

Iată spița:

		Roman Bilăe	cătră 1400
		- Româneasă	
		Toader Căliman	„ 1450
Neacșa	Sora	Dobra	fată
= Crăc.	= x	= x	= Vrânceanul 1500
Petre Crăcovici	Ana,	Filip,	Luca,
părcălab,	Neacșa,	Magdalena,	Dumitru,
Gliga,	fată,	Maria,	Gavril,
Maria,	= Nasoe	Marușca,	Nastea,
Stanca,		Anghelina,	Parasca,
Fedca.	Ion Năsoe.		Vasca,
			Catrina.

Și zice Gr. Ghica Vodă în ispisocul din 7246 (1738) Aug. 1: «cum că tot satul *Româneștii* imblă în șapte-sprezece bătrâni și bătrânul de 30 stânjâni înfruntea hotarului». Iar C. Duca Vodă în ispisocul său din 7210

Febr. 2 (1702) pomenește următoarele nume de bătrâni: *Mladin, Cărăvan, Nastea, Toma, Albici, Mica, Leavul, Mircea, Bandur, Larion, Nica, Capotă, Macrina, Berdilă, Vreameș...*

După aceste știri toată moșia Româneștii la începutul urzirei sale a avut o lărgime de bază spre Bahlui de 510 stânjeni, ceia ce ar face în măsurii nouă 1137 metri.

Mai bogate sunt știrile ce le avem din secol, al XVII-a, când marea proprietate vecină cu Româneștii intră cu danii și cumpărături în trupul moșiei Româneștilor. În acest al XVII-a veac, intră Roșca visternicul, Iane visternicul, apoi Miron Costin logofătul și alții; din această cauză se pierde urma a multor bătrâni, întru cât partea boerească întrupată din 4 ori mai mulți bătrâni își duce o viață socială deosebită de restul de bătrâni ai razeșilor.

Iată o serie de acte, ce vorbesc de Românești în secolul al XVII-a :

2. 7110 Iulie 15 (1602). Ispisoc de la Ieremia Movilă Vodă, prin care întărește stăpânire lui Zaharia, lui Ioan, lui Bane, lui Gavrilă și Chirilei și lui Perdilă, și lui Vasile, și lui Ștefan, și lui Grigore și Condrei, și lui Miron pe a treia parte din al treile parte de sat din Românești ce au cumpărat de la Lazăr și alții drept 37 taleri argint, (Arh. stat. Iași Condicta Anaforale 32 pg. 306).

Obs. Pe a noua parte din moșia Românești erau în 1602 nu mai puțin de 11 razeși proprietari. *Chirilă* din 1602 e tulpina spiței razeșilor Ciolan din Românești,

3. 7112 Iunie 8 (1604) (registre). Carte de la Irimia Movilă Vv că *Ambrosie* sin *Gheorghe*, nepot lui *Ioan Răspop* de nime silit nici asuprit vinde lui *Lazăr* giumatate *dintr-o jirebie* din satul Românești, *partea Gaftonei* cu 30 taleri de argint și cu tot venitul. (Surete ms. XLIII, 633).

Obs. Jirebia cuprindea pe atunci local de casă și de a-

rătură; jirebia nu cuprindea locul de lănaș, nici de pădure, care era a tuturor și a nimănui în parte.

Tot ca lămurire de vechii stăpâni din Românești, ni se amintește de un *Benea pitar* ot Românești în 7114 (1606). (Surete II, 78). Apoi către 1660 traia unul *Irimia ot Românești*, care e des pomenit în actele timpului și care cu neamurile sale avea moșie în Nedeeni, sat din cârligătura prin dreptul Voineștilor de astăzi. Și acest Irimia din Românești are o bogată spiță de neamuri, ce o dăm spre deslușire (Surete V, 270).

	Tătarul		
1533			

1572	Gligore	Lupul	Andreica
1622	<i>Irimia din Românești</i>	Gheorghe, Nastasia.	Dănilă, Agafia.
1662	Vasile, Dumitrașco.	Istrate, Gliga, Toader.	

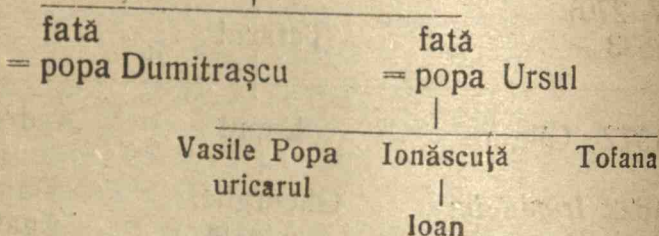
4. 7163 Mai 23 (1655) Iași. Gh. Ștefan Vodă întărește visternicului Gheorghe Roșca pe doao părți din a patra parte din a treia parte din satul Românești, din partea cea din sus, cu tot venitul din Mladin și din câmpu din Mladin ce-i pe Șacovăț și cu vad de moară în Șacovăț cât se va alege cu tot venitul, cumpăratură de la Gligore Lamba, și de la Sofronie, fata Ducee prestrănepoți lui Mladin. (Arh. stat. Iași, condica anaforale 65, fila 12).

Tot în 7169 Mai 8 (1661) Gh. Roșca ce a fost visternic, dă scrisoare feciorilor și ginerilor săi prin care le dăruiește părțile sale de moșii, ce-au avut în Mladin și în Românești. Ca gineri Roșca are pe popa Dumitrașcu și pe Ursul Diacon. (Condica Anaforale No. 14, op. II, fila 39 pe anul 1837 Iulie 1, Arh. stat. Iași).

După altă anaforă din 1838 Mart 12, (Condica No. 20 op. II fila 126) vist. Roșca dă nepotului său Vasile Popa Diacul poiana Mladin, care a făcut parte din trupul vechiu al moșiei Romanești în partea de vest spre Șacovaț; aceasta se spune în ispisocul Ducăi Vodă din 7210 Februar 2 (1702).

Din cuprinsul acestor 2 acte reese această în-crângătură a urmașilor răzeși după Roșca visternicul.

Roșca vist.

Din acest timp avem următorul zapis fără dată, care vorbește de dania ce capătă acest popa Ursul :

5. **Fără dată** <adecă. eu. Nastasiia Iftimiasă. și cu feicăme Mariia. Cariuși. mărturisăscu. cu acestu. adevărat. zapis al meu. de nime silită. nice asuprită. ce de bună. voce me. precum am dat parte me. din parte din Susăni. ce sa alege. parte me. danie *popei Ursului* pentru sufletul lui Iftimie. de cându sau necat. în zilele. Dabijej Vodă, și aciastă. danie. su. dat. denainte. popei lui Pătrașco. și a lui Chiriac de Românești. și a lui Arsănie căpitanul. și a lui Păteleiu ottam. și Simion diacuncul. ot Sveti Neculaiu. și Dumitrașco sin. Irimiea. și denainte a mulți omeni buni. și pentru mai mare credința nam pos pecețile. ca să fiia de mare credința.

- Chiriac
- Nastasiia
- Dumitrașco. az Simion diacuncul az Apostol iscal.
- Capitan Arsăniia
- Măria
- Păteleiu.

6. 7173, fără lună și loc.

Zapisul lui Adam neguțitorul de vleat 7173, așa

scriindu adecă eu *Anghelina* fata *Chirillii de Românești*, făcutam zapisul meu la mâna dumisale giupănului *Adam* precum eu vândut dumisale doo părți dentrun bătrân ce mi se vine den *Suseni* și din *Mijloceni* drept 40 lei bani gata denainte a mulți 1azeși și megieși, așjdere sau sculat *căpitanul Arsenie* ce ține pe *Aleacsandra sor Anghelinii, fata Chirilei* și au vândut a lor driaptă ocină și moșie iar dumisale giupănului *Adam* neguțitorului dreptu doozeci lei, iarăș dentrace parte ce mai sus scrie, și eu preutul *Vartholomei* am făcut acestu suret de pe zapis cu mari dreptate precum era zapisul așa lam scris și eu. iară de nu au fost așe zapisul și am scris eu amintrele, să aibu a da samă înainte strașnicului județ așe știu cu sufletul meu.

az erei *Vartholomei*

7. 7178 (1670) fără lună Iași.

Adecă noi *B...* și fratemeu *Ion* și cu soru noastră *Palaghii*a scriem și mărturisim cu acestu zapis al nostru de nime nevoiți, nice asupriți, ce de a noastră bună voe am făcut schimbătură cu dumnealui *Iani ceau fost vistiernic și cu giupăneasa dmisale Safta..* de liam dat noi dumilorsali a noastră direaptă ocină și moșie, giumătate de bătrân *din partea lui Berdilă* (din) giumătate de(n) sat den *Românești* din partea *Mijlocianilor*, așea neam tocmit șam schimbat dennaintia dumilorsali *Nicolai ceau fost jîtnicear și Costantin Jora biv vist. și Tudosie Dubâu pârçalab și Țigan de Cioltani și Darie de... și Tofan de... și Cornea ot Mohorâți și alți mulți boiari și oameni buni, și pre mai mare credință pusuneam pe(ceșile) ca să s crează am iscălit.*

■ *Ion*

u *Ias. It 7178.*

■ *Palaghii*a

az *Tudos. Dubân biv pârçalab iscal.*

8. 7881 April 13 (1673) Iași.

Vasile vtori, logofăt. am dat aciastă. carte (a noastră). cestui fecior. al nostru. spria aciaia. ca s fie. tare. și putearnic. cu aciastă carte. a noastră. a miarge. la satu. la Ro(mănești), și s aibă a strânge. oameni. buni. bătrâni. megiași, din sus și dingios, și să aliag(ă) niște. părți. ce sintu, a dumisale. a lui *Iani... ci au fostu vistearnic.* din tot locul. cu tot venitul. precum or spune. zapisele. ce are de la *Berdilă.* și de la *Vriameș.* foarte cu dreptaate. nimăni să nu fățariască. așijderea și o prisacă. ce are acolo. sau sculat un om anume... și iau tăiat. gardul prisecii, pentru acesta lucru iarăși să s socotească. foarte cu dreptaate. cu oameni. buni. de se va afla că iaste acel loc. unde iaste prisaca. acelui om. ce au tăiat gardul. va fi un gardu tăiat. iar de va fi. locul. prisecii. a dumisali. lui *Iani. vistearnicul.* și se va afla cu adevărat. că iaste a lui *Iani.* să aibă acel om. a faci. tot ce au străcat. și va fi de gloab. și precum veți aliage. mai cu dreptul. să faceți mărturie. ca s fie de credință. înaintea noastră. toe pisém. (aceasta scriem).

u las lt 7181 ap. 13.

az Vasilie vtori logofăt

9. Doc, fără veleat (ante 7185)

Adec eu *Ursul feciorul Drăguței* scriu și mărturisăscu eu însumi pre mine cu cestu zapis al meu, cum că de bună voia mea de nime silit nici cu vreo nevoe asuprit, ce de a mea bună voe am dat danie partea mea de ocină din sat din Romănești, ce iaste pre apa Bahluiului în ținutul Cărligăturii, care mii iaste dreaptă ocină și moșie de la *mama mea Drăguța fata Părăscăi,* însă am dat din partea din sus ce se chiamă la Suseani din *neamul meu cel chiamă la uric Leavul,* am datuo dumisale *lui Miron Costin logofătului cel mare* săi fie driaptă ocină și moșie și cuconilor dumisale în veaci, însă am dat partea mea cât să va alege de la mama mea *Drăguța.* Și când am dat sau prilejit oameni buni, feciori de boiari de țară anume

Anghelachi de Popișcani, Costantin biv parcalab tij ottam, Dumitru sin Ștefan Parcalab ot Scorțaști, popa Enache de Albești. Eu Ursul singur cu mâna mea am scris zăpisiul să fie de credință și am iscalit.

(urmează iscăliturile)

Obs. In dos este și altă redactare a aceluiași act, în care se înșiră și natura veniturilor pământului dăruit: «am dat din vatra satului, și din țarină, și din dealurile de fân, și dintrapa Bahlului și din tot locul cu tot venitul ce să va aleage».

11. Doc. Fără veleat (c. 7185). 1677

Adec eu *Gligorașco Grosul, feciorul lui Toader palmacului de Frăteani* scriu și mărturisăscu cu cestu adevărat zăpis al mieu, cum de nime silit nici asuprit, ce de a mea bună voe am dat și am dăruit a mea dreaptă ocină și moșie din sat din Românești partea din mijloc ce iaste la ținutul Cărligăturii, cât mi să va aleage partea mea am dato dumisale lui *Miron Costin marelui logofăt și giupâneasei d-sali și cuconilor d-misali*, ca să le hie dumilorsale dreaptă ocină și moșie în veaci. Și acestu zăpis sau făcut denainte a mulți oameni buni și bătrâni anume Ionașcu Țigan ot Cioltani, Darie ot Podobiți, Dumitrașco de Scobințani, Toader Trică, Chiriac ot Românești, Hulubei ot Frăteani, Mardariie de Frăteani. Deci noi căzând de bună voie la tocmală și daniie neam pus pecețile și am iscalit ca să hie dmsale de credință.

(urmează iscăliturile).

12. Doc. Fără veleat.

Adec eu *Dochița fata Măriei*, nepoata de hiică lui *Gavril Albici* din Românești ce sintu pe apa Bahluiului în ținutul Cărligăturii scriu și mărturisăscu eu însumi pre mine cu cestu zăpis al mieu, cum eu de bună voe de nime silit nici nevoit, ce de a mea bună voia miam vândut partea mea de ocină ce să va a-

leage din partea din sus ce să chiamă la Suseani și am vândutu și la Mijloceani, de Suseani, iarăși câtă să va aleage din *moșul Albiceștilor*, am vândut eu Dochia nepoată de hiică lui Gavril Albici, care mai sus scriem, am vândutu dumisale lui *Miron Costin marelui logofăt*, ca să fie dmsale driaptă ocină și moșie și cuconilor dumisale, însă iam vândut din vatră de sat, și din câmpu și din țarină cu dealurile de fân și dintrapa Bahluului din tot locul cu tot venitul; am vândutu dreptu... bani buni, și mi au dat dumniului bani deplin întru mânele mele înainte dumnealor lui Anghelachi de Popișcani, și Costantin căpitan tij de Popișcani și Dumitrachi de Scottăști, și popa Onachi de Albești, și Silion Climea, și eu Ursul ot Lăucești am scris ca să fie de mare credința. Și eu Vasile Pritcopul am numărat banii.

(urmează iscăliturile)

13. 7185 Oct. 29 (1676) Iași.

Adec eu *Vasilie* feciorul lui *Ionașco*, nepot *Tătarului* din sat din Românești. scriu și mărturisăscu cu acest adivărat zapis al meu, cum eu de bună voia mea de nime silit nici asuprit am dat șam dăruit partea mea ce să va aleage din sat din Românești de pe Bahliu din partea Tătarului, din vatra satului și din câmp. și dintrapă și din fânață și din tot locul cu tot venitul; aciasta parte o am dat și o am dăruit dumisale lui *Panaioti ușiariului celui mare*, pentru o nevoie ceam fost căzut eu la temniță aicia în Iași pentru o greșală ceam avut și mou plătit dumniului de acea nevoie și miam scos capul și săi fie dumisale de la mine acia parte de loc direaptă ocină și moșie în viaci. Și la aciastă tocmală fostau dumniilor boiari cei mari, dmlui Miron vel logofăt, și dmlui Contăș vel stolnic, și d-lui Prodan Drăguțăscul vel șătrar, și dmlui Pătrașcu trei logofăt și dmlui Velicico vel comis și dmlui Dumitrașco vtori vistiarnic și dmlui Sărghie și Murguleț vornicii de gloată și Nacul de visterie și

alți oameni buni și slujitori de curte carii sau prilejit față, și să aibă dmlui ași face și ispisocu domnescu de pe acest zapis, și pentru credința pusuneam și degețul și acești boiari cari sau tãmplat să stea față, încă sau iscălit. Și eu Ioan diiacul am scris.

u Ias vlt 7185 Oct. 29.

■ Vasile. Miron Costin vel logofăt înaintea noastră. az Contăș vel stolnic, az Patrașcu logofăt iscal, neam prilejit și noi ca să fim marturi. az Prodan Drăguțascu vel șătrar iscal. az Nacul iscal. az Murguleț iscal.

14. 7185 Noembre 10 (1676) Iași.

Adec eu Vasile fecior Dolcâi de Românești, nepot Tatarului de Românești de soră și cu fratemiu Gligorie deacolo scriem și mărturisăm cu acest adevăratu zapis al nostru la mâna dmsale lui *Panaiotache ușiariului celui mare* precum noi de nime siliți nici asupriți, nici nevoiți, ce de a noastră bună voe am dat daanie dumsale a noastră dreaptă ocină și moșie ce să va alege partea noastră den saat den Românești ce iaste la ținutul Cărligăturii parte din Giosani și Mijloceni dentrun bătrân ce sa alege parte noastră den Românești; asijderea și parte dentrun moș străbun ce mi să va alege parte noastră dreaptă, iar să fie dreaptă daanie dumsale de la noi pentru bine ce neau făcut dmlui de mau scos pre mine pre Vasile feciorul Dolcâi, nepot Tatarului de soră den Românești *de la o nevoe den temniță*, deci pentraceaia eu mam învoit cu fratimio cu Gligorie și am dar dumsale ușiariului această parte de ocină și de moșie carile sintu drepte ale noastre, pe cât să va alege, ca săi fie dumsale dreaptă ocină și moșie și daanie de la noi și cuconilor și nepoților dumsale în veci și altul nime den frații noștri au den toată seminția noastră sau nepoți sau altcineva ca să naibă a să amestica la aciastă dreaptă daanie a noastră, la care

să scrie mai sus. Și acest zapis lam făcut denainte dumilorsale boiari ce sau iscălit mai gios, și să aibă dmlui ușiariul ași face și direase domnești de pe zapisul nostru săi hie dumisale moșie în veaci, și pentru credința neam pus deagetele și dmnialor boiari au iscălit să s știe.

Miron Costin vel logofăt iscal. u Ias leat 7185
înaintea noastră au venit de față 11 dni

az Nicolae Răcoviț biv vel logofăt iscal. înaintea noastră au mărturisit.

az Ilia Sturza vel vornic az Vasilașco biv vel logofăt iscal.
az Velicico Costin vel comis Ramandi vel postelnic iscal.
az Nacul log. de visterie iscal. Manolachi vel jitnicear iscal.
az Contăș vel stolnic iscal. az Patrașco treti logofăt iscal.
Dumitrașco vtori vistiarnic iscal, Gheorghe vornic di poartă
Andrei vornic di poartă.

15. 7185 Ghenar 16 (1677) Iași.

Adec eu Dumitrașcu și cu fâmeae mea Floare fata Baniei din Românești scriem și mărturisăm cu cestu zapis al nostru cum noi de bună voia noastră de nime nevoiți nici asupriți am vândut a noastră direaptă ocină și moșie din sat den *Românești de pe Bahlui* în ținutul Carligăturii. din partea din sus din a șeptea parte a patra parte din *moșul Banei* din vatra satului și din câmpu și din țarină și din fânaț și din tot locul cu tot venitul ce va fi pe această parte am vânduto dumisale giupânului *Miron Costin logofătul cel mare* drept 15 lei bătuți bani gata și neau făcut dumnealui plata deplin întru mânule noastre ca săi hie dumisaale direaptă ocină și cumpărătură în veaci și cându am vândut noi neam întreat toți frații și au fost cu știrea tuturor. această tocmal o am făcut denaintea dumisaali Alexandru Buhuș hatman, Cantemir sardariul, Vasile Gheuca logofăt, Gheorghe treti logofăt, Gheorghe Manole, Alexandru Nădăbaico, Neculai Buta, Dumitru Murguleț vornic de poartă, Arsenie că-

pitan de Cucuteani, Ursul de Concești. Și eu Leca uricariul am scris znatisea (să se știe).

u las let 7185 Ghenar 16.

(urmează iscăliturile)

16. 7185 Februari 16 (1677) Berbești.

Adec eu Vasile Cotorcea, feciorul lui Gavril Romănescului din Românești, scriu și mărturisăscu eu însumi pre mine cu cestu zapis al meu, cum eu de bună voia mea, de nime sălit nici asuprit, ce de a mea bună voe am dat daanie partea mea de ocină ce mi să va aleage din sat din Românești din partea din sus ce să chiamă la Suseani. Iam dat așijderea și la Mijloceani o cumpărătură ciau fost cumpărată de tatămieu de Gavril Romănescul, am dat toate părțile mele și din moșii și din cumpărături am datu dumisale lui *Ioan feciorul dumisale Miron vel logofăt* ca să fie dumisale ocină și moșie în veaci și nime din oamenii miei sau den rudele mele sau din nepoții miei să naibă treaba cu aciastă daanie de la mine în veaci, și săși facă dumnialui și direase domnești. și la această daanie sau prilejit boiari de țară și oameni buni anume Anghelachi de Popișcani și Costantin căpitanul de Popișcani și Gligore Mareș de Prigoreani, și popa Ioan tij și eu Ursul răzăș de Românești am scris zapisul și pre mai mare credință neam pus deagetele șam și iscalit să fie de credință.

u Berbești leat 7185 Fevruar 16 dni.

(urmează iscăliturile)

17. 7185 Febr. 20 (1677) Iași.

Adec eu Istrate și cu fratemieu Ionașcu și cu sora noastră Urăta cu bărbatul meu Vasilie și Anușca cu bărbatul meu Ionașcu, fecioru diaconului Panteleiu din Madărjaci, nepoți de frate lui Vasile Cotorcea scriem și mărturisăm cu cestu zapis al nostru cum noi de bună voia noastră de nime nevoiți nici asupriți,

am vândut a noastră direaptă ocină și moșie din sat din Românești pre Bahluiu în ținutul Cârliștii din partea din sus ce să va aleage partea Nastasiei surorii Cotorcii din moșie și din cumpăratură ce iaste la Mijloceani de Suseani din vatra satului și din câmpu și din țarină și din fânaț și din tot locul cu tot venitul ce va hi preaceaste părți. Aceasti noi am vândut dumisale lui *Miron Costin logofătul cel mare* drept 15 lei bătuți bani gata, și neau făcut dumnilui plăta deplin întru mânele noastre ca să hie dumisale direaptă ocină și moșie cumpăratură în veaci. Și cându am vândutu noi neam întreat toți frații noștri și au fost cu știrea tuturor. Această tocmală sau făcut denaintea lui Arsănie căpitan, Anghelache Costantin de Popișcani, Costandin și Mihalcea de Cudrești, Gheorghe Mareș de Prigoreani. și eu Ursul am scris zăpisiul ca să știe.

u las vleit 7185 Februar 20 dni (zile).

(urmeaza iscăliturile).

18. 7185 Mart 24 (1677) Iași. regeste. Antonie Ruset Vodă întărește lui Miron Costin vel logofăt cumpărăturile ce a făcut în sat în Românești de la Dumitrașcu și Florea (Ghenar 16), de la Vasile Cotorcea (Febr. 16) și de la Istratie cu ai lui (Febr. 20), pentru aceiași ca săi hii și de la domnia mea boiarului nostru lui Miron Costin vel logofăt ocină și uric în veaci nerușuit nici odănoară în veac. Scrie Strătulat uricariul.

Pecetea pe ceară roșie aplicată pe hârtie are data 1676 (7184). Iar în dos scris de însuși mâna lui Miron Costin, cu slova lui mare : pre Românești.

19. 7187 Mart 21 (1679) Iași.

Adec eu Ioan și fratemieu Vasile, feciorii lui Gligorie de Românești, nepoți lui Vasile Cotorcea și Ion feciorul Agahiei, nepotul lui Mareș din Românești, scriem și mărturisim cu cestu zăpisi al nostru, cum

noi de bună voia noastră de nime siliți nici asupriți am vândut a noastră direaptă ocină și moșie toată partea noastră ce ni să va aleage din partea Cotorcei din partea din sus și din mijloc din sat din Românești, ce sântu pre Bahlui în ținutul Cărligăturii, aceaia am vândut dmsale lui *Miron Costin logofătul cel mare* dreptu optu lei bătuți, din vatra satului și din câmpu și cu locu de moară în Bahluiu, și cu tot venitul și miau plătit dmlui deplin cu bani gata și la tocmala noastră au fost dmlui Gavril Costache vel vornic de țara de gios, Cărlig vornic de poartă, Gheorghită vornic de poartă, iar pentru mai mare credința și au pus pecețile și au iscălit.

u las leat 7187 Mart 21.

Obs. în dos stă scris: «și eu Ștefan Ponici șatrariul fecior lui Ponici celui bătrân am dat eu opt lei cu mâna mea în mâna lui Ioan care a vândut această parte de loc și am iscălit.

az Ștefan Ponici șatrar iscal.

20. 7188 Oct. 29 (1679) Iași.

Adec eu Costantin ginerile Șandrei și cu fâmeaia mea *Măria de târg din Iași*. scriem și mărturisăm cu cestu zapis al nostru de nime siliți nici asupriți, ce de a noastră bună voe am vândut a noastră direaptă ocină și moșie ce iaste la sat la Românești la ținutul Cărligăturii, care ocină și moșie ne iaste dată zestre de la părintele nostru de la Șandrea *din partea Fătului*, ce să va aleage din tot locul cu tot venitul din vatră de sat și din țarină și din fânaț și din vad de moară ce să va aleage partea noastră; această parte o am vândut dmsale lui *Miron Costin marele logofăt* și giupănesei dmsale și cuconilor dmsale ca să le fie dumilorsale direaptă ocină și moșie în veaci nerușeită și dmlui miau dat înainte zeace lei bătuți, iar dacă să va aleage locul și să va stâlpi despre alți frați și răzeși, dmlui să facă plata deplin pre cât le va fi

și noi om face dmsale și alt zapis. Și acestu zapis și tocmală sau făcut denainte dmsale Gavril Neariul vtori logofăt, Patrașco vtori jetniciar, Bran căpitan de Curteani ot Neamț.

u las let 7188 Oct. 29.

[urmează iscăliturile]

și eu Gheorghe diiacul am scris acest zapis.

21. 7191 Oct. 21 (1682) Iași.

Adec eu *Panaioti Ușiiariul cel mare* scriu și mărturisăscu. cum am dat și am dăruit a miale direpte părți de ocină din sat din Românești. ce sintu pe Bahlui la ținutul Carligăturii, care părți miau fost și mie danie de la Vasile nepot Tatarului și de la Vasile feciorul Dolcăi de Românești. Toate aceste părți de ocină ce mai sus scriem și cu tot venitul leam dat și leam dăruit fratelui nostru *dmsale lui Ion Costin postelnicul al doilea* ca săi hie dmsale de la noi direaptă ocină și moșie și danie neclătita și direase ce am avut eu de danie de la acei oameni ce mai sus scriem încă leam dat la mâna dmsali postelnicului. și la această danie când am dat dmsale sau prilejit mulți boiari din curtea mării sale lui Vodă, dmnlui Nec. Racoviță vel logofăt, Gheorghe vornic de poartă, Paladi șătrar, Catargiul comis, Vasile Costachi comis, Andrei Mihuleț vornic de poartă. Andrei vornic de poartă, Nacul Isăcescul vornic de poartă, și alți mulți boiari care sau iscălit mai gios.

u las leat 7191 Oct. 21.

(urmează iscăliturile)

22. 7191 (1682) Noembre 28 Iași.

Adec eu Mihălache feciorul Palaghiei nepot lui *Ioan Berdil* și eu Ioana femeia lui *Ioan Berdil* și cu feciorul nostru. cum noi de nime siliți nici asupriți ce de a noastră bună voe am vândut dumisale *Iorgăi ne-guștitorului* o parte de moșie de la Românești întrun

loc stălpită cu a lui Iani vistiarnicului dreptu 35 de lei cu tot locul câtui stălpit ca săi fie dumisale direaptă ocină și moșie și giupâneasei dumisale și conilor și nepoților în veaci, și la tocmala noastră fostau dumnealui *Aslan căminariul și Iane staroste de neguțitori și Costanda ciau fost staroste și Adam neguțatoriul și Sava neguțatoriul și Apostul neguțatoriul și Andrei neguțatoriul și mulți neguțitori și oameni buni și pentru credința neam pus deagetele să știe.*

u las leat 7191 Noemvre 28

■ Mihalache ■ Ioana Andrei Moțoc diiac.

7 iscălituri grecești.

23. 7194 Ghenar 22 (1686) Iași.

Adec eu Agahiia fata lui Andrei Cuțului și cu feciorul meu Gavril și cu fata mea Mărica scriem și mărturisăm cu cest adevărat zapis al nostru, cum de nime silită nici asuprită, ci de a mea bună voe am vândut a noastră direaptă ocină și moșie ce avem în săliște în Românești din partea din gios dintrun moș a treia parte, aceeaia am vânduto dmsale lui *Ioan postelnicul fiu logofătului Miron Costin* dreptu zeace lei, cu tot venitul și din țarină și din fanaț și din tot locul cât să va aleage partea noastră, ca săi hie dmsale direaptă ocină și moșie în veaci. și când am făcut aciastă tocmal sau tîmplat Pantelei de Românești, Popa Simion sin Arsănie și Iacob ot Potângeani, și Simion armașul ot Scorțăști, și Dumitru ot Pleșești, și Cărstian ciau fost porușnic, Ionașcu Isăcescul, Toader Totoescul, căpitan Ioan Gherman, porușnicul dmsale hatmanului....

u las leat 7194 Ghenar 22

(urmează iscăliturile)

24. 7197 Iunie 10 (1689) Iași.

Adec eu Nastasiia fata lui Toader Trincăi scriu și mărturisăscu cu acest adevărat zapis al meu ca

să hie de bună credință la mâna Dmsale lui *Ioan Costin sârdariul* precum ca să să știe că eu de nime silită nici asuprită ce de a mea bună voe am dat și am dârui dmsali a mea direaptă ocină și moșie den sat den Românești, ce iaste la ținutul Cârligăturii, giumatate de bătrân din Mijloceani Giosănilor ce să va aleage partea mea din vatra satului și din câmpu și din țarină și din pădure și din tot locul cu tot venitul ce să va aleage pre acel giumatate de bătrân ca să hie dumisale direaptă ocină și moșie în veaci, dumisale și giupâneasei dmsale și cuconilor dsale și nepoților și strănepoților; altu nimea dintru seminția mea să nu să amestece a strica această danie a mea care am dârui dmsale, pentru căci, dmlui miau făcut un bine foarte mare și de pe acest zapis să aibă dmlui ași face și ispisoc domnesc. Și la această danie a mea sau tâmplat dmlui Velicico Costin hatman, și dmlui Lupul Bogdan vel spătar, și dmlui Deadiu biv vel spătar, și Tănase șâtrariul, și Ionașco Paladi postelnicul, și Sârbul Ghenea postelnic, și Darie Donici post și Moisai vel căpitan za lefecii...

u las leat 7197 lunie 10.

(urmează iscăliturile)

25. 7207 lunie 22 (1699) Iași. (regeste)

Io Antioh Costantin Voevod. întărește lui Ioan Costin, ciau fost sârdar feciorul lui Miron Costin ce au fost logofăt mare toate cumpărăturile ce au avut în sat în Românești de pe la razeși, atât el cât și părintele său Miron Costin. Se înșiră toate zapisele de danie și de cumpărătură în ordinea lor date mai sus «Pentru aceia și domnia mea dacă am văzut aceste adevărate zapise de danie și de cumpărătură toate de bună credință, datam și de la domnia mea șam întărit dmsale sârdariului Ioan Costin și cuconilor dumisale și nepoților ca să le hie direaptă ocină și mo-

șie în veaci. cu tot venitul și altul nime să naibă a se amesteca.

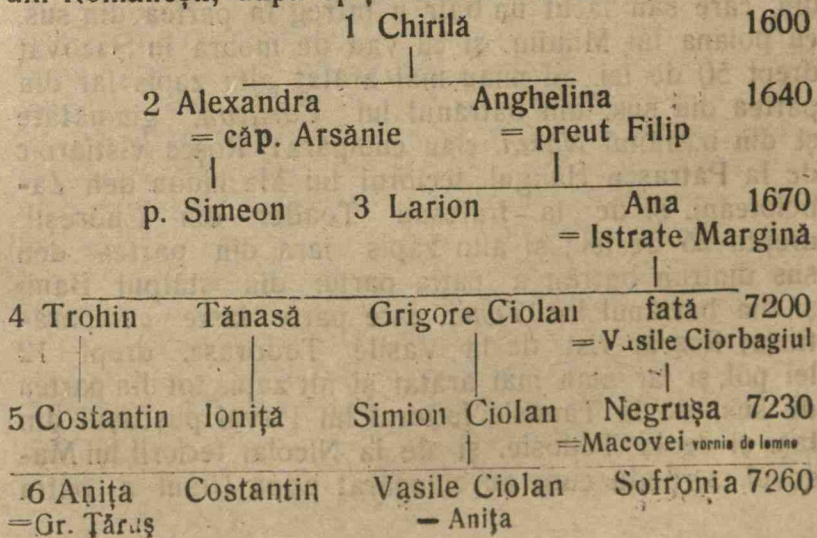
Saam Gospodin veleal (însumi dămnia mea am poruncit).
u las lt 7207 Iunie 22 dni (zile).
pis. Vasile Neagul uricariul

* * *

Cu începutul secolului al XVIII-a viața socială din Românești ia o vădită deosebire. Miron Costin log. și fiul său Ioan Costin sărdar izbutind să intre cu danie și cumpărături în 5 bătrâni din Românești, își întăresc stăpânirea prin 2 urice căpătate, unul de la Antonie Ruset Vodă în 1677 pentru daniile și cumpărăturile lui Miron Costin; iar altul de la Antioh C. Cantemir Vodă în 1699 pentru daniile și cumpărăturile lui Ion Costin sărdariul (vezi No. 13 și 20). Prin zestre această parte boerească trece la Miron Cuzea, de la acesta la Moisei Cucoranul, cum se va arăta la vreme.

Iar partea răzășească se grupează în jurul înaintașilor lui *Grigore Ciolan*, în nepot preutesăi Anghelina, soția preutului Filip, fata lui Chirilă cel din 1602 și soră cu Alexandra, soția căpitanului Arsănie tatal pr. Simeon.

Iată încrângătura primelor generațiuni de răzeși din Românești, după spița Ciolănească:

Din trupul vechiu al moșiei Româneștilor au avut o viață deosebită bătrânii cumpărați de Miron Costin logofătul, cari trecând prin moștenire și zestre la urmașii marelui logofăt au dat prilej la diferite acte ce privesc special acești 5 bătrâni.

Iată 2 ispisoaace domnești ce vorbesc de proprietatea Costinească în Românești, și din care cetim indirect și despre restul bătrânilor răzăși.

26. 7210 Febr. 2 (1702) Iași.

† Io Constantin Duca Voevod. bojieiu milostieiu gospodaru zemli Moldavscoi. adecă au venit înaintea noastră. și înaintea a lor noștri boiari mari și mici. sluga noastră Vasilie diiacul feciorul popei Ursului de Românești, nepot Roșcăi vistiarnicul. și a lui Moisiu de Românești. și cu Ion nepotusău fecior lui Ionăscuț. și niau arătat un zăpis de danie de la unchișău Roșca vistearnicul. pre toate părțile lui, de moșii și de cumpărături ciau cumpărat Roșca vistiarnicul împrenă cu popa Ursul, în sat în Românești, ce iaste în ținutul Cărligăturii, pe apa Bahluiului. de la Gligorie Lamba, giumatate den bătrânul lui *Mladin*. și de la frații și surorile Lambii. iară giumatate den bătrânul lui *Mladin*, care sau făcut un bătr n întreg în partea din sus. cu poiana lui *Mladin*. și cu vad de moară în Șacovăț drept 50 de lei. Și miau mai arătat altu zăpis iar din partea din sus. din bătrânul lui *Cărăvan*. giumatate și din bătrânul *Nastii*. ciau cumpărat Roșca vistiarnic de la Pătrașcu Hăugul. feciorul lui Machidon den Zaboloteani. și de la fratesău Toader din Cudrești. dreptu 25 de lei; și altu zăpis iară din partea den sus dintrun bătrân a patra parte. din stâlpul Bani și din bătrânul lor *Toma*. care parte iaste cumpăratur(a) Roșcăi vist. de la Vasile Todorășc. drept 12 lei pol; și iar niau mai arătat și alt zăpis tot din partea de sus. de la Tănasiu feciorul lui Pavăl pușcașul din Iaș. și de la Todosiu. și de la Nicolai feciorii lui Macovei, scriindu cum au cumpărat popa Ursul a patra

parte dintrun bătrân, din bătrânul lor *Nastea* drept 15 lei; și miau mai arătat un zapis iar din partea den sus. de la Gheorghită feciorul popei Zmăului, scriind cum au cumpărat Chiriac unchiul lui Vasilie diiacul, giământate de bătrân drept 30 lei. care parte au zălojito, feciorul lui Chiriac la Ion vătavul drept 16 lei. și au dat banii sluga noastră Vasilie diiacul și cu Ion nepotusău, de au răscumpărat această giământate de bătrân. Așijderea niau arătat Vasilie diiacul, și cu nepotusău și alte zapise, tot din partea de sus. cum au cumpărat ei din bătrânul *Mica*. din a patra parte de bătrân giământate, de la Darie și de la frații, feciorii lui Pântelei de Românești drept 6 lei bătuți. și niau mai arătat un zapis de danie de la Nastasiia Iftimiasă și de la fata ei Măriia, scriind cum iau dat toată partea ei, popii Ursului, câtă să va aleage din partea de sus, din Românești. pentru sufletul lui Iftimie. care sau înecat, ca săl pomenească la sfânta besearică; și iar niau mai arătat un zapis de la Antimia și de la feciorii ei Toader și Catrina, scriind cum au vândut ei dintrun bătrân den Românești a patra parte, din stâlpul Banii și din bătrânul *Toma*, din Mijloceani, lui Chiriac unchiul lui Vasilie diiacul drept 15 lei. Așijderea niau mai arătat un zapis de la Ștefan frațele lui Enachie; fecior lui Vlașin nepot Cozmei Leavului, scriind cum au vândut ei dintrun bătrân a treia parte tot din Mijloceani, iar lui Chiriac unchiul lui Vasilie diiacul drept 11 lei. și niau mai arătat un zapis de la Irina sora lui Ștefan și a lui Enachie, scriindu cum au vândut iarăși dintrun bătrân a treia parte din bătrânul *Leavul* din Mijloceani, lui Chiriac drept 7 lei pol. așijderea niau mai arătat un zapis de la Bejan feciorul lui Vreameș de Românești, făcut denaintea a mulți feciori de boiari. întru carele serie cum au dat danie giământate din partea lui Berdilă, din Mijloceani de gios sfintei bisearici unde iaste hramul Prepodobna Paraschiva. în sloboziia Roșcăi. fiind preot popa Ursul, fiind toate sămintiile lui Bejan căzute

în robie, când au prădat Tatarii țara în zilele lui Vasilie Vodă. pentru ca săi pomenească popa Ursul în toată viața lui la sfânta biserică. și pentru aciastă parte, ciau datu danie sau tocmit cu alte rude a sale, Bejan, de șau luat ei din alte părți. de ocină ciau mai avut întralte locuri. Așijderea niau mai arătat un ispisoc. de ia răposatul Moisi Vodă, și de la răposatul Vasilie Vodă, scriind cum au cumpărat Roșca vistiarnicul trei părți de ocină din Românești din bătrânul *Mircei*, iar din Gioseani de la Gavril feciorul Maghiții nepot *Mircei*. și de la Ursul feciorul lui Fărtat, și de la Costantin feciorul Annei nepoată *Mircei*. drept 150 lei. numai a patra parte din *Mircea* au fost ramas nevândută, din uric ciau avut moșul lui *Mircea* de la bătrânul Ștefan Vodă. Așijderea niau mai arătat un zapis de la Bejan feciorul lui Vreameș scriind cum au vândut partea lui din Gioseani, dintrun bătrân a patra parte, lui Dumitrașc uricariul drept 20 lei. pentru care parte de cumpărătură, au avut pără Roșca vistearnicul, în zilele lui Vasilie Vodă. cu Dumitrașco uricariul și întorcându-i banii iau luat zapisul, căci Roșca visternicul au fost cumpărător vechiu și au avut și zapis de la răzeși, ca să nu încapă alții a cumpăra fără de Roșca vist.

Aceaste ispisoaace si zapise de cumpărături din Românești ce scriu mai sus, toate arătându-le, înaintea domniei mele, și înaintea boiarilor noștri, sluga noastră Vasilie diiacul și jăluindus(ă) domniei mele cum are impresuratur(i) despre alți moșeani și cumpărători. au cerut de la domnia mea hotarnici să mărgă săi aleagă aceste părți de moșie și de cumpărături la Românești. Pentru aceaia domnia mea iam dat pe boiariul nostru Bejan Hudici vornicul de poartă, și pe Ion ciau fost cămăraș de lumini. și pe sluga noastră Gheorghită Hermeziu diiac de cămară, și au mersu de au hotărātu strângând oameni buni și megiași. de prin pregiur. de la carii niau arătat mărturie. cum sau ales în tot satul cinci bătrâni însă fără partea ce

sar aleage de la Iftimeasă, carea au lasato nehotărâtă. căci nu sau știut câtă parte au avut, iar după ce să va dovedi și acea parte a Iftimiasă câtă parte iaste, atunci și aceia să va aleage despre alți razeași. Insa aceste părți ce sau hotărât, sau venit tot în partea din sus, căci sluga noastră Vasilie diiacul, și Ion nepotusău, au avut în partea de sus mai multă parte de cât toți razeașii. precum sau scris mai sus. Iară hotarul acestor părți ce sau ales despre alți razeași sau început. dintre movilă unde iaste un stâlp de piatră despre apus despre Slobozia Roșcăi vistearnicului și măsurându(ă) hotarul în frunte, partea slugii noastre lui Vasilie diiacul și a lui Ioan nepotusău sau venit 172 stânjini și giumatate și sau pus stâlp de piatră, și de acolo în lungul hotarului. dreptu peste țarină la vale alaturea cu Holmul pe din sus. și sau pus stâlp suptu Holmu în vale în malul heleșteului lui Andrei căpitanul, și de acolo dreptu peste iaz și peste șesul Bahluiului, până în săliștea Româneștilor. și sau pus stâlp în săliște din vale de drum și de acolo dreptu la dial, pe din sus de o movilă ce iaste deasupra săliștii, și de acolo drept pe costișe, și peste altă zăpodie și la dial pân în podiș. și sau făcut groapă deasupra psiăcii și la vale dreptu pin prisaca lui Chiriiac, printrun cireș pre o vâlcea prin fântâna cea cu piatră a lui Chiriiac, și de acolo drept la deal până în podiș. din deal de area Iorgăi, sau pus stâlp de piatră, și de acoloa drept pe podiș, și la vale pe costișea despre apus pân lângă pârăul Leavului, sau pus stâlp de piatră deasupra pârăului despre apus, și de acolo peste pârău în lungul pârăului prin capul unui piscu. și drept pe costișe despre răsărit și la deal printro movilă carea iaste deasupra izvoarelor Leahului, despre răsărit. și din movilă tot la deal pe podiș pân deasupra unor vârtoape, și treace peste un drum ce merge la Jijia, și în podiș în potriva movilii cei mari, sau pus stâlp de piatră despre răsărit și aice sau măsurat de curmeziș hotarul și sau vinit

slugii noastre lui Vasilie diiacul și lui Ion nepotusău 99 stânjini și un civert și giumatate, și de acolo dreptu în movila cea mare iaste capul hotarului Româneștilor. Pentru aceea și domnia mea văzând încredințată mărturie, de acei hotarnici, ce sau scris mai sus. Bejan Hudici vornic de poartă și Ion ciau fost cămăraș de lumini, mam milostivit, și am dat și am întarit slugii noastre lui Vasilie diiacul și lui Ion nepotusău aceste părți de ocină și de cumpărături cu tot venitul din sat din Românești săi fie de la domnia mea, uric în veaci, și altul să nu s amestice.

u. las It 7210. Fev. 2.

l. p. ceară desprinsă și căzută
az Neculai Donici vel logofăt iscal.

* * *

Făcând socoteala cumpărăturilor făcute atât de Roșca vist. cât și de ginerele sau popa Ursul, de la razeșii din Românești reiese acestea :

un bătrân întreg Mladin în Șacovăț cu 50 lei.

pol bătrân Caravan și Nastea cu 25 lei.

un șfert bătrân din Banea și Toma cu 12¹/₂ lei.

un șfert bătrân din Nasta cu 15 lei.

pol bătrân din Zmău cu 30 lei.

pol bătrân din Mica cu 6 lei.

partea Iftimiasei (danie).

un șfert din stâlpul Banei și bătrânul Toma cu 15 lei.

a treia parte din bătrânul Leavului cu 11 lei.

a treia parte tij din Leavul cu 7 lei.

pol bătrân Berdiță (danie).

trei părți din bătrânul Mircea cu 150 lei

un șfert din bătrânul Vreamăș cu 20 lei.

În total 13 zapise de danie și de cumpărături se înțărăsc lui Vasile Popa Uricariul la 1702, cari toate cuprind în față 172¹/₂ stânjani, ceia ce socotit a 30 stânjani bătrânul în frunte despre Bahlui, ar face 5 bătrâni și 22¹/₂ stânjani,

După 15 ani, Vasile Popa Uricariul căzând la năpaste pentru o chizășie își vinde din cei 5. bătrâni și 22¹/₂ stânjani, lui Gavril fiul lui Ilie biv vel spatar cu 125 lei un bătrân întreg *Mircea*, și giumatate din bătrânul lui *Berdilă*. Iată actul :

27. 7225 Săpt. 24. (1716)

Adică eu Vasile uricar fiiorul popii Ursului de Românești. scriu și mărturisăscu cu cest adevărat zapis al mieu precum căzând eu la multa datorie și la o năpaste cu o chizășie neavând de unde plăti, am scos un bătrân și giumatate la vânzare din partea de gios, anume *Mircea*, și giumatate de bătrân din Mijloceani de gios a lui *Berdilă* de la *Bejan Vreameș*, care acest bătrân pe *Mircea* lau cumpărat unchiu meu *Roșca vistiarnic*. întro sută cincizeci lei și sau fost făcut și moară la sat la Românești pe *Bahluiu* la ținutul *Cârligăturii*, care ocină au fost hotărâtă cu alte părți ale mele în parte de sus tot în Românești, și acum liam luat iară hotărâte și liam vândut dmsale lui *Gavril* fiul răposat *Ilie* ce au fost spătar mare fiind alături cu dmnealor. nau putut încăpe alții, și miau dat dmlui 125 lei bani gata. Deci în fruntea hotarului iam vândut 50 stânjani și 1 palmă, și la iaz unde a fost moar 116 stânjani și 3 palme, și la săliște 81 stânj. 4 palme, și la iazul lui *Arsănie căpitan* 42 stânjani 2 palme, și drept *Cașin* 56 stânjani 3 palme și drept *Ciolan* 64 stânjani și 1 palmă, și la movila mare unde se închee hotarul 29 stânjani 5 palme. această moșie iam vândut dumisale ca săi fie direaptă ocină și moșie în veci. și când am vândut au fost mulți boeri și răzceși, și alți oameni buni, și pentru credința am scris eu sângur și am iscalit să să știe.

u las let 7225 Săpt. 24

Ion Nacul logofăt ot
visterie martor.

Ilie biv. armaș martur

Vasile Uricar iscal.

„fiind întocma cu cel adevărat am încredințat“

Ioan Tăutul ban 1815 August 28

* * *

După 21 ani înmulțindu-se răzeșii de Românești, și neavând tocmeală între ei pentru pământ, sau orăduit răzeșii și cu Moisa Cucoranul în judecată la vel logofăt Sandul Sturza. Pe baza acestei cărți de judecată Vodă Grigore Ghica bătrânul, dă următoarea carte de judecată :

28. 7246 Iunie 22 (1738) Iași.

Io Grigore Ghica Voevod. bojiu mlstiiu gospodar zemli Moldavscoi. vinitau înainte domniei mele. și a tot sfatul nostru toți răzeșii din satu di Românești, de la ținutul Cârligăturii, șau jăluit domniei meli. zicându că au netocmală despre dâșșii. pentru părțile di moșie. cine le are la acel satu, pentru căci vreo împărțală veche de la bătrânii lor; nici la unii nu se află, și fiește carele sa întinde a stăpâni mai multu de cătu iar fi parte. atăta în baștină cătu și în cumpărături. vânzând unii altora mai multu de cătu au avut, și cu toate aceste, mai aflândusă acum și câteva zapisă de cumpărături și dani ciau avutu. la acel satu, și Miron Costin logofăt și fiul său Ioniță Hatmanul, cari părți de moșie leau fostu datu zăstre Ioniță Costin hatmanu gineresău lui Miron Cuze logofăt, și Cuze logofăt liau dat iarăși zăstre gineresău lui Moisei Cucoranul cămărașul de izvoade, care moșie fiind necăutată de către Miron Cuze logofăt și acum cercând Moisei cămăraș, aflândo impresurată de răzeși și sau cerutu și Moiseiu giudecată cu răzeși ca săi scoată moșie. Pentru aciasta dară domnia mea. iam orânduitu la cinstitu și credincios boierul nostru dumnilui Sandul Sturzea vel log. să ste să le ia sama. și pe toți săi îndrepteze: cum sa căde cu dreptate. care aducânduși toți răzeșii scrisori înainte dumisale. și luândule sama cu amănuntul, sau adiveritu dintro hotarnică ce scrie că șau hotărât Vasile Popa Uricariul părțile lui. ciau avutu la acel satu. cum că *satul Româneștii îmblă în 17 bătrâni. și bătrânul câte triizăci stânjeni în frunte*

hotarului, și stânjânul di opt palme. și sau mai luminat și dintro scrisoare ce sau aflatu la razeși scriindu anume pe razeșii lor cei bătrâni și ve hi, carii au avut moșie la acel sat sau plătit la o moarte de om. ce sau făcut în vremurile di demultu. și pe aceste sau îndreptatu toți razeșii din ce bătrâni să tragu. și ce pă.ți au de baștina, afără de cumpărături, pe care au arătat și zăpășă, și după scrisori și zăpășale lor cine ciau arătat. întrăcesta chip leau lămurit și dumnialui vel logofat părțile tuturor, cum arată anume mai gios :

Întâi sau ales *patru bătrâni și doâzâci stânjâni* lui Gavril ot visterie... din Vasile Popa uricariul pe dresale lui care este și stălpită (doâ) zeci stânjâni din partea lui.. Batco, din care.. Moisei sin Ionita... au și vândut Vasile Popa Uricariul din stălpitura lui un bătrân și giu mătate spătăroaci Tofanei. Așij lereca sau ales cu un bătrân și cinci stânjâni lui Ion Zugravul nepot lui Vasile Uricariul, care este iarăși stălpită lângă părțile lui Vasile Popa Uricariul, și altu bătrân întreg sau ales Sandului neguțitoriul și un bătrân întreg și a patra parte dintraktu bătrân. sau ales lui Carstiiian. cumpărături de la Iorguliasă neguțitorița și de la fiul ei Apostul, și de la nepotul ei Costantin Banariul pe dresă ciau arătat. și iarăș. un bătrân întreg baștina. sau ales lui Costantin sin Sandului Fustașului. di pe moașa lor Chirana dzeci stânjâni tij a Sandului Fustașului. moșie baștina di pe femeia lui Nastasiia. din partea lui Roman ce iau ales lui răposatul Vasile vel logofat, cum am văzut cu și mărturie acelu boiar. iară cumpărăturile tij a Sandului Fustașul sau cuprins șeasăsprezăci stânjâni. în frunte hotarului pe zăpășă ciau avut, însă a patra parte din bătrânul lui Larion din parte di gios cari fac 7 stânjâni pol. cumpărături Sandului Fustașul de la Dumitrașco sin Pantelei Bandur și cinci stânjâni cumpărături Sandului Fustașul de la Pavel zăt lui Toader Robul. în parte de sus. din bătrânul lui Carăivan. și a Nastei și iarăși trei stânjâni pol. din bătrânul... ica cumpărături Sandului fustașul fraținesău lui Vasile Țircovnicul di la Dumitrașco Ban

dor și Dimitrie sin Pântelei Bandor. Așijdere sau ales și partea lui Vasile sin Simion Ciolan nepotul lui Gligori Ciolan, strănepot Anei ciau fost sor lui Larion, și altor frați și săminții a lui doi bătrâni întregi. Însă un bătrân pol moșie de baștină di pe strămoașele lor preutiasa Anghelina soțul popii lui Filipu, și di pi Ana sora lui Larion, iar cumpărătura tij a lui Vasile Ciolan i sau ales a patra parte dintrun bătrân tot din parte Anii sau ales lui Toader și lui Tănasiu nepoți Ciorbagioaci. Așijderea sau ales și lui Gligori Bandur fecior lui Darie Bandur, și fraților sai, nepoți și strănepoți lui Patrașco stolnicelul și Lupului copilul, doi bătrâni întregi însă un bătrân moșie baștină de pe strămoașa sa Macrina și altu bătrân au cuprinsu lor toate cumpărăturile din ispișocu de cumpărături ciau avut moșul lor Patrașco stolnicelul de la Radul Vodă din bătrânul lui Nicoară Capotă și dintralte zapisă de cumpărătură ciau arătat cau cumpăratu strămoșul lor Lupul Copilul o parte de la Evdochia din Romanești, parte ei din Mijloceani dintrun moș giumatate. și alta parte de la Bejan zet Condrei, din care sau ales giumatate de bătrân și preutului Vartolomei ginerele lui Patrașco Buzilă din ispișocul di pâra ciau avut di la Neculai Vodă. și iarăși sau mai ales doi bătrâni întregi și șesăspreci pol stânjeni toate cumpărăturile și danii din 12 zapisă ciau avutu dintracestu satu Româneștii Miron Costin Ig. și fiul său Ioniță hatman care părți de moșie au fost date zestre de Ioniță hatman. ginereșău lui Miron Cuze logofăt și Miron Cuze liau dat iarăși zestre ginereșău lui Moiseiu cămărașul pentru care părți de moșie au avutu și pâra de față acești răzeși. cu Moiseiu Cămărașul. care au fostu ceruto Moisei moșie mai multă de la răzeși. pe acele zapisă. și mai pe urmă iarăși ei în de ei sau tocmitu și sau așezatu. și iau dat răzeșii doi bătrâni și șeispreci stânjeni lui Moisei Cămăraș. cu cari sau mulțămît și Moisei cu toate aceste părți câte mai sus am arătat a tuturor răzeșilor în 17 bătrâni ce îmblă sa-

tul și fiind cu toți primiți și mulțamiți cu aciastă împărțală domnia mea încă liam dat și liam întarit lor pe acești părți de moșie baștină și cumpărături. din diresa zapisă ciau avut să stăpânească fiește carile părțile cum : rată mai sus. că li sau ales și să le fie lor și dela domnia me. driaptă ocină și moșie. și uricu. și întăritură. cu totu venitul neclătitu nerușiitu stăpânitoriu în veci. și sau datu la fieștecure niamu câte o carte de aceste ca să nu mai fie pricini între dânșii. și nime alții să nu să mai amestece peste aciastă carte a domniei mele.

u las lt. 7246 luni 22.

I. p. domnești
Sturza vel logofăt

procit vel logofăt
Simion Cheșco uricariul am scris

* * *

Iar la 1 August același an avem alt ispisoc a lui Grigore Ghica Vodă, dat în pricina dintre Moiseiu Cocoranul cămărașul de izvoade și obștia satului Românești.

29. 7246 Aug. 1 (1738) Iași.

Ion Grigore Ghica Voevod bojieiu milostieiu gospodaru zemlia Moldavscoi. Facem știre cu această carte a domniei mele precum sau pârăt de față înaintea noastră boiariul nostru Moiseiu Cucoranul cămărașul de izvoade, cu toți răzașii din satul din Românești. de la ținutul Cârlișăturii, jăluind domniei mele Moiseiu Cucoranul zicând că avându el niște părți de moșie la Românești, arătândune și zapise încredințate pre aceale părți de moșie, de danie și de cumpăratură de la răpousatul Miron Costin ceau fost logofăt mare, și de la fiul său Ioan Costin hatman, scriindu întra-celea zapisă de danie și de cumpăratură de la răzeșii de Românești, care zapisă Ioan Costin hatman leau

dat acele zăpisi iarăși zestre gineresău lui Moisei Cucoranul cămăraș și Moisei cămăraș au tras la giudecata pre răzeșii de Românești, ca săși aleagă acele părți de moșie din sat din Românești pre zăpisi ce le are de cumpăratură și de danie, iară răzeșii au dat samă că ei acele zăpisi nici pot să dea samă de acei vânzători, osăbit că la satul acesta Româneștii sântu mulți răzeși, și moșia fiind neîmpărțită pe bătrânii lor, unii au vândut cu cale, iară alții au vândut fără cale mai multu de cât au avut, și toți se întindu a stăpâni precum le scriu zăpisi. Pentru aceasta domnia mea iam orânduit în giudecată la credincios și cinstit bojarul nostru dmlui Sandul Sturza vel logofăt, ca că le ia sama și săi îndrepteze și să le împartă moșia după zăpisele lor, ca fieștecarile să fie cât i sar cădea cu dreptate. Cari stând cu toții de față înainte dmsale și socotindu zăpisi și pricinile lor unul câte unul întracestași chip le-au lămurit părțile tuturor răzeșilor și iau tocmit și iau împărțitu după cum arată mai gios. Intăiu că acest sat Româneștii sau dovedit dintro hotăratură a răposatului domn Costantin Duca Vodă ceau hotărât părțile ce au avut la acel sat Vasile Popa uricariul și a nepotul său Ioan zugravul, cum că tot satul Românești, împlă în șaptesprezăce bătrâni, și bătrânul de 30 stânjani în frunte hotarului și stânjănu de opt palme; și dintracestași 17 bătrâni sau ales patru bătrâni și 20 stânjani lui Vasile Popa Uricariul, cu un bătrân pol. ceau vândut el Tofanei Spătăreasei; și un bătrân și 5 stânjani sau ales lui Ion Zugravul, și un bătrân întreg sau ales a Sandului neguțitoriului și un bătrân și a patra parte sau ales lui Crăstian; și iarăși un bătrân întreg sau ales lui Costandin sin Sandului Fustașului; și iarăși doi bătrâni întregi sau ales lui Vasile Ciolan cu frații lui, și doi bătrâni întregi sau ales lui Gligori Bandur cu frații lui, și *gumătate* bătrân sau ales popii lui Vartolomeiu cu frații săi, iar doi bătrâni și 16 pol. stânjani au ales răzeșii lui Moiseiu Cucoranul cămă-

raș pe aceale doasprezece zapisă ce au avut, în care sau încheiat deplin acei 17 bătrâni și cu toții sau primit și sau mulțămît cu această împărțală ceam arătat mai sus; și sau dat la fiește care neam câte o carte pre împărțeala aceasta. Drept aceia și domnia mea dacă am văzut de bună lor voe împărțală și toc-mală datam și de la domnia mea și am împărțit boiariului nostru mai sus numitului Moiseiu Cucoranul cămărașul de izvoade pre aceale părți de moșie doi bătrâni și 16 pol stânjâni ca săi fie lui și de la domnia mea direaptă ocină și moșie și uric și întaritura din tot hotarul cu tot venitul neclătit și nerușuit stătătoriu în veaci, și altul nime să nu să amestece *pred sim listom gospodstvami* (inaintea acestei cărți a domniei mele).

Pis (scris) u Iași vălet 7246 Aug. 1.

(locul peceții domnești cu ezerga
cap de bou și pasărea)

Io Gr. Ghica Vv b. m. g. z. M(oldavscoi)

Sturza vel logofăt procitoh

Simeon Keșco uricariul am scris

(Surete ms. I. 630)

Obs. Insumând toate hlizele în lărgimea lor, ne iese cu 19 stânjâni mai mult:

4	batrâni	20	stânjâni	Vasile Popa Uricariul
1	"	15	"	Tofana spătăreasa
1	"	5	"	Ion Zugravul
1	"			Sandul neguțitoriul
1	"	7	"	4 palme Crâstian
1	"			Costandin sin Sandul Fustașul
2	"			Vasile Ciolan
2	"			Gr. Bandur
		15	"	Popa Vartolomeiu
2	"	16	"	4 palme Moiseiu Cucoranul

15 " 78 " 8 " ceia ce insumând . 8 palme fac un stânjân, iar în 79 stânjâni vom avea 2 bătrâni și 19 stânjâni. Deci după hotarnică ar eși 17 bătrâni *cu 19 stânjâni mai mult.*

Scoțând din tot trupul Româneștilor

4 bătrâni 20 st. partea lui Vasile Popa Uricariul
 2 „ 16 „ 4 palme ai lui Moisei Cucoranul pitar
 1 „ 15 „ partea spătăresei Tofana
 15 „ partea popii Vartolomeiu din Iași;

7 „ 66 „ adică peste tot 9 bătrâni și 6 stânjâni,
 rămâneau în stăpânirea răzeșilor de Românești în 1738
 numai 8 bătrâni, deci mai puțin de jumătate.

Moiseiu Cucoranul își și scoate carte de stăpânit
 și dreptul de a lua *de-a zecea* de pe partea sa, cum
 cetim în actul din

30. 7252 Iunie 17 (1744) Iași.

Io Ioan Neculai Voevod, bojieiu milostieiu gospo-
 daru zemlia Moldavscoi. Datam carte domniei mele
 boiariului nostru dumnilui Moiseiu Cucoranul vel pi-
 tar și pă cine ar triimete să fie volnic cu cartea dom-
 niei mele a ținea și a stăpâni direaptă a sa ocină
 și moșie ce zice că are la sat la Românești la ținutu
 Cârliștii, și să aibă a lua de a zecea din pâne
 și din fânaț și din prisăcile cu stupi, și din grădinile
 cu legume, și din tot locul cu tot venitul pă obicei.
 Așijderea și oamenii ce vor fi șazănd pă acea moșie
 săși facă slujba după obiceiiu, după cum lucrează și
 alți oameni ce șadu pă moșiile altor boiari. Iar pă
 carele lar supăra mai mult păste obiceiiu să vie să
 iasă la divan.

Aceasta scriem.

u las let 7252 Iunie 17

(Pecetea domneasă)

procit vel logofăt

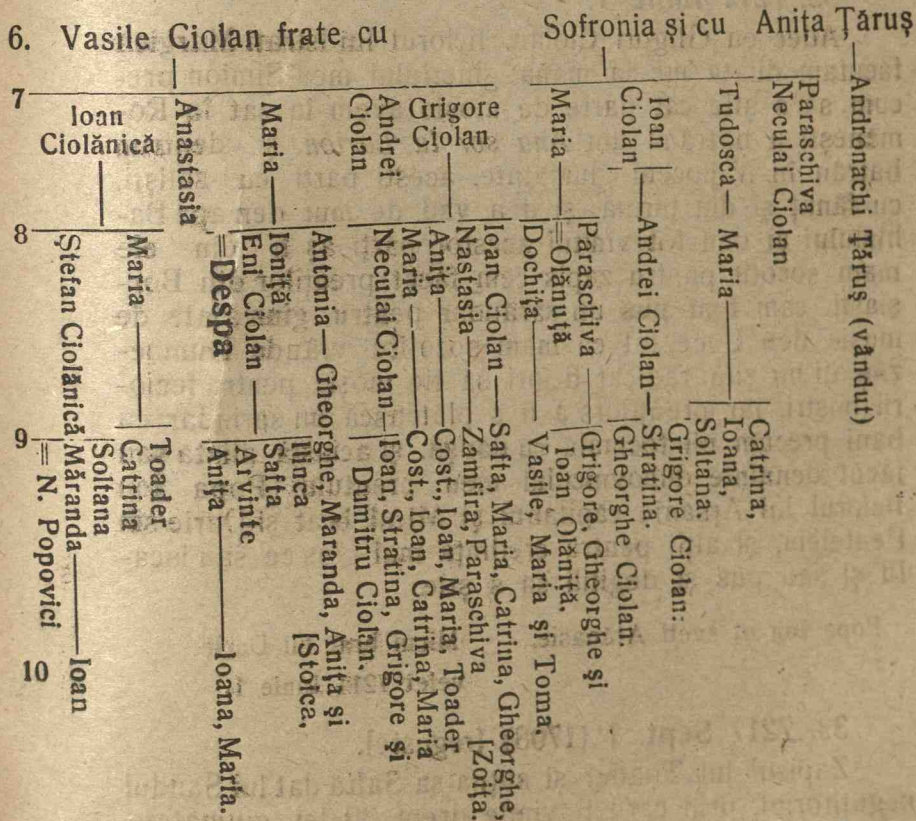
* * *

Legând viața răzeșilor din Românești în pragul
 secol. XVIII-a, neamul Ciolănesc a știut să grupeze în
 jurul său tot mersul răzeșimei pe cei 8 bătrâni rămași
 în parte-le.

Din seria generației a 6-a, cetim că Anița Ciolan maritată cu Gr. Țaruș a avut un singur fecior pe Andronachi Țaruș. Anița își vinde ocina către fratele său Vasile și deci scrie din șirul răzeșilor de Românești. Tot asemenea și Constantin Ciolan, fiind sterp, partea lui revine tot lui Vasile Ciolan.

Acest Vasile Ciolan, fiind tulpina cea mai de vază, face ca nepoții săi, născuți din Sofronia, soru-sa, să ia tot numele de *Ciolan*, cum cetim la spiță, și cum se întâmplă nu arare ori în moșiile răzeșești, că copiii iau numele de familie *de pe mamă*, nu de pe tată, când neamul mamei reprezintă dreptul la pământ — prin zestre.

Iată încrângătura Ciolănească pe tot secol al XVIII-a și giumatatea întâia a secol. XIX-a:

Despre toți acești răzeși din spița directă și colaterală a Ciolanilor din Românești găsim în următoarele documente:

31. 7202 August 25 (1694) [regește].

Hrisovul domnului Costandin Duca Voevod întăritor lui Vasile diiacul, feciorul popei Ursului de Românești și nepot Roșcăi vistearnicul, pe părțile ce le-a avut de danie de la cel arătat mai sus, de la Roșca visternicul cum și alte părți din Românești, după anume zapise ce se arată în acel hrisov (Arh. Stat. Iași condica Anaforale No. 20 pag. 42 b).

32. 7211 Iunie 1.

Adec eu Gligori Ciolan. ficiorul lui Istrati Margină făcutam diiata me la mâna gineriului meu Simion precum să știe cât parte de moșie avem în sat în Românești u bătrânu din *Ana sor lu Larion*. și dentrun bătrân în Mijloceni giumatate. acești părți cu săliști. cu fânaț și din țarină. și den vad de mur den apa Bahluiului și den tot vinitul acestor părți aș fi din ele mam socotit pântru zapis cem făcut preuților din Borșiaști. cam fost pus un sărândar pentru giumatate de mușie den Cuce, iat că mam socotitu vrându Dumnezău di mi sau rădicat ficiori să fie moșie pentru feciorii noștri, iar preuților a li s plătească un sărindar cu bani precum nii tocimala cu dănșii. și aciastă diiată sau făcut denainte duhovnicului meu preutului Popa Ion ficiorul lui Arsănie căpitanul și Micul brat și Darie sin Penteleiu, și alții pentru credința mai gios ce sau iscălit și sau pus și degitili să știe.

Popa Ion ot sveti Atănasie.

Micul brat lui Darie.

velet 7211 Iunie 1.

33. 7217 Sept. 1 (1708) [regește].

Zapisul lui Toader și soția sa Safta dat lui Sandul neguțitoriu, prin care îi vinde drept 30 lei giumatate

de bătrân din Românești, ce-i la ținutul Cârliștii, pe apa Bahluiului.

(Condica Anaforale No. 20 pag. 41).

34. 7219 Sept. 5 (1710) (regeste).

Mărturie de la răposatul Ghedeon Mitropolitul Moldovei, cuprinzătoare de pricina de giudecată ce au urmat între Vasile Uricariul și între nepotul său Ioan pentru o parte de moșie din Românești, ce au fost a unei Tofana mătușa lui Ioan, pe care o pretinderisă Vasile Uricariul, pentru niște pâne, ce acea Tofana iar fi vânduto din niște gropi a sale, dândusă rămas pe Ioan de a nu mai ține acea moșie a Tofanei. de vreme ce dânsa au făcut atâta pagubă lui Vasile Uricariul. (Arh. stat. Iași Condica de anaforele 20 pag. 42 b).

35. 7219 Oct. 20 (1710) (regeste).

Mărturie lui Savin Uricariul, și alții, cuprinzătoare ca după poronca gospod ce iau adus Vasile Uricariul, mergând la săliște Româneștii spre ai alege și ai hotărâ părțile ce avea acolo în Românești au început a măsura cu o funie de 20 stânjani și stânjânul de optu palme *de a sale* din frunte hotarului despre Slobozia Roșcăi vist. dintre piatră ci este într-o moviliță și sau vinit lui Vasile uricariul 155 stânjani, cu cinci stânjani și giumătate parte lui Bâtcă, și cu 10 stânjani partea Iftimiasii, iar lui Ion nepotului său i sau vinit 40 stânjani; asămine arătându-se și celelalte măsuri ce au făcut moșiei Româneștilor de giur împregiur.

36. 7720 Febr. 1 (1712) Iași.

† Io Nicolae Alexandru Voevoda. bjeiu mlstieiu, gspdar zemli Moldavscoi. adec au venit înaintea noastră, și înainte a lor noștri boiari a mari și a mici, sluga noastră Vasilie Popa uricariul, și niau arătat o mărturiia de la hotarnici, anumea de la Savin uricariul și de la popa Ion, și cu peccatili altor megiași,

anumia Gavril Rotar, și Gligorie și Nechifor, și Savin
 de laș, precum au mârșu ei după poronca cărții dom-
 nești. de iau ales părțile de ocină a lui de la săliște
 de la Românaști, de la ținutul Cârligăturii, pe apa
 Bahluiului. de cătră nepotusău Ion. carili au fost a-
 leasă și stâlpită de cătră alți răzăși. la domnia lui
 Costantin Ducăi Vod, și au mai ales și o partia de
 ocină de la Iftimias ce iaste danie popei Ursului tatăl
 lui Vasili uricariul, ce au fostu nealiasă de cătră alți
 răzăși. Deci împreună cu toții luându sama pe zapi-
 sali lor. și sau aflat cinci bătrâni hotărâți de cătră alți
 răzăși. care dintracei cinci bătrâni sau ales patru bă-
 trâni. a lui Vasilie uricariul, cu părțile lui Chiriac,
 fratiali îmei lui Vasilie uricariul. carea sau aflat. că
 au dat trei sârindare la moartia feciorului lui Chiriac
 și lau și grîjit la astrucaria. și cu partea Tofanci va-
 răsă, ce sau adevérit cu dovadă și cu mărturiia că
 iau vândut ia 20 mirța de grâu. și zeace mirța de
 mălai. a lui Vasile Uricariul și 2 gropi de mălai a su-
 rorisă Anniții. *la vremia când era foamete, la domnia
 lui Dumitrașco Vod deapoi.* iară lui Ion i sau vinit un
 bătrân întreg dintre cei 5 bătrâni. Și osăbit dintracești
 sau mai aflat, a triia parte dintrun bătrân, iară hotă-
 râtă. parte lui Bătcă, carele iaste cumpăratură depre-
 ună lui Vasilie Uricariul. și lui Ion giu-mătate. a lui
 Vasilie Uricariul, iar giu-mătate a lui Ion; și iară sau
 mai ales și altă a triia parte dintrun bătrân parte Ifti-
 miasăi. pe cât cuprinde și parte lui Bătcă. alaturia
 cu ciastelalte părți ciau fost stâlpite. carea și aciasta
 sau venit lui Vasilie Uricariul precum sau scris mai sus.
 Carea sau măsurat și cu o funea de 20 stânjini. și
 stânjenul câte de 8 palme. începându-sea din frunte
 hotarului despre Slobozia Roșcăi vistiarnicul, dintro
 piatră ce iaste întro moviliț(ă) și sau venit lui Vasi-
 lie Uricariul: 155 stânjani cu 5 stânjani giu-mătate din
 parte lui (Bătcă) și cu zeace stânjeni parte Iftimiasăi.
 iară lui Ion sau vinit 40 di stânjini. cu 5 stânjini giu-
 mătate din parte lui Bătcă. și la o doa măsuratură

pe supt Holmu. iarăși sau măsurat dintro piatră ce iaste întro moviliță suptu dial despre Sloboziia Roșcăi vistiarnicul și sau vinit 310 stânjini 4 palme lui Vasilie Uricariul. cu zece stânjini din parte lui Bâtcă. și la a triia măsuratură pen siliște sau măsurat, din drumul ce iaste pentre hotarul Româneștilor și a Vlădeștilor, și sau venit lui Vasile Uricariul 217 stânjini 5 palme. cu 7 stânjini 2 palme parte lui Bâtcă și cu 14 stânjini și giumătate parte *ii Iftimiasăi*, iară lui Ion 56 stânjini 2 palmia cu 7 stânjini 2 palmia din partea lui Bâtcă. și la a patra măsuratură. iarăș din drumul cel vek. dintre hotară pe la o seliștioară. unde au fostu o vie veche. și sau venit lui Vasilie Uricariul. 114 stânjini, 6 palmia, cu 4 stânjini 2 palmia pol. din partea lui Bâtcă și cu 8 stânjini 5 palme parte *ii Iftimiasăi*, și lui Ion sau vinit 30 stânjini. Și la a cincia măsuratură pe la Cașin. iară sau măsurat tot din drumul cial veachiu. pe la o moviliță. și sau vinit 150 stânjini 7 palme. Lui Vasilie Uricariul cu 5 stânjini 4 palmea din parte lui Bâtcă. și cu 11 stânjini parte *ii Iftimiasăi*, și lui Ion sau vinit 39 stânjini și o palmă cu 5 stânjini și 4 palme din parte lui Bâtcă, și la a 6 măsuratură iară din drumul cel vechiu, pe la părăul Leahului, sau vinit 171 stânjini 3 palmea lui Vasilie Uricariul, cu 6 stânjini 2 palme din parte lui Bâtcă. și cu 71 stânlini pol. parte *ii Iftimiasăi* și lui Ion sau vinit 44 stânjini și 5 palme, cu 6 stânjini 2 palme. din parte lui Bâtcă. Și la a șaptea măsuratură, aproape de movila marea. iarăși sau măsurat. tot dintracel drum vechi. și sau venit lui Vasili Uricariul 79 stânjini și 1 palmă, cu 2 stânjini și 5 palme pol. din parte Ini Bâtcă și cu 5 stânjini 3 palmea, parte *ii Iftimiasăi*. Iară lui Ion sau vinit 19 stânjini 7 palme cu 2 stânjini și 5 palme pol din parte lui Bâtcă. și la toată măsurătorile sau scos pietrile ceale veachi și sau mutat pe unde li sau vinit părțile lor. și parte lui Vasile Uricariul sau ales pe din sus. Incepândusă hotarul den deal, despre Slobozia Roșcăi,

dintro piatră veachie. ce iaste într-o moviliță și să coboară dreptu la vale. la altă piatră într-o moviliță suptu dial, și drept prestia șias până în malul Bahluețului în protriva râpii galbine ce iaste în ceaia partia din sus de podul Ușearoaei. și tot pe mal pân în gura Pahluiațului. și drept piestia șes, pentru movila marea din șias ce iaste din sus de săliște Româneștilor. și dintracia movil tot drumul ce miarge pentru hotarâ. până la movila marea, unde să fărșeaște hotarul Româneștilor. Iară hotarul den gios de câtră nepotusău Ion, să înciape iarăși din movila mare. și mearge la o piatră ce iaste între drumuri și de acolia dreptu și taie niște pământuri și tot dreptu pe podiș. și la valea pe din gios de izvoară. și de un budâiu. și peste pâraul Leahului. la altă piatră lângă niște spini deasupra pe un podiș la altă piatră. lângă Cățin. și iarăș deacoli peste valia Căținului pe din sus de fântâna cea de piatră a lui Chiriiac, și la dial pen colțul Rradiului Căținului ce iaste den gios. Și de acolo drept pe podiș și la vale pe din sus de niște bozii și drept pe costișea la o piatră ce iaste deasupra Săliștioarei. unde au fostu o via veache. și dreptu pe lângă movila din mijloc, alătoria cu movila pe din gios și dreptu la valia peste un drum, și la dial, și să coboară iarăș la o piatră, ce iaste în săliște Româneștilor, din gios de cărșma lui Ion. între drumuri, și tot drept peste șias pentru doaa moviliță din șias și pestia Bahlui, laltă piatră. suptu dealul Holmului, lângă hăleșteiul lui Andrei căpitanul, și dreptu la dealul cial marea pen hărtoapele Holmului, și deasupra dealului, și pe podiș, la altă piatră de undi sau început hotarul întâi. Atâta tot hotarul de giur împrejur. acestor părți de ocină din sat din Românești, de la ținutul Cărligăturii, pe apa Bahluiului. Pentru aceea și domnia mia, deacam văzut cea mărturiia de la acei hotarnici, ce sau numit mai sus, am crezut întru aceea și de la domnia mea am dat și am întărit slugii noastre, lui Vasilie Uricariul pe această

părți de ocină din sat din Românești. ca săi fie uric cu tot venitul și cu tot hotarul precum scriem mai sus. lui și feciorilor lui și nepoților lui stătător în viaci.

u Ias vltó 7220 Febr. 1.

ftorago gspdstva.

pecetea de ceară căzută

Axintie Uricariul

Neculai Costin vel logofăt

37. 7235 Februar 27 (1727) [regeste]

O scrisoare de la Vasile Popa Uricariul ce scrie cătră Petre vătavul răposatei spătăresii Tofana pof-tindul ca să grăiască cu răposat spatar pentru moșiile ce iau vândut, dându-i și doao ispisoace vechi de la Moisei Vodă, unul când sau pârât unchiul sau Roșca vist. cu răzeășii când au cumpărat, și altul pe 3 părți din Mircea săi trimeată acele urice pecetluite ca să să giudece cu niște răzeși din Ana, pentru că zic ei precum părinții și moșii lor nus vânduți, și sfârșind giudecata cu ei iarăși le va trimeate, fiind că să cer la divan acele ispisoace. Scriindui ca să arate spătă-resei pentru giumătate de Hoisăști că iar au eșit la vânzare, fiind că sora lui Mălaiu au murit și ginerii au scoso la vânzare. iscălit Vasile Popa Uricariul în care răvaș mai gios scrie așa „și sau dat acele dresă la mâna dumisale la Iaș“.

Iunie 15, 7235.

38. 7244 Mai 1 (1738) regeste.

Un izvod iscălit de însuși Vasile Popa uricariul pentru părțile ce are în Românești. (Acest document fiind făcut de însuși acel Uricar Vasile și pe părțile ce însuși șau închipuit că are, nu are locul lui, și nici poate fi priimit de cătră giudecata). [Arh. stat. Iași Conдика de anaforale 20, pag. 42 b].

39. 72(45) (1737) fără lună și zi.

Adec eu Gheorghe Țaruș scriu și mărturisăscu înaintea lui Dumnezău și înaintea oamenilor buni, precum de nimeni silit nici asuprit. ce de a mea bună voie am dat șam dăruit *trii hirte de vie și o prăjină ce este din vale de ulița chetroasă*, ce să hotărăște de la dial cu a lui Bouroș, și din gios cu popa Ion... Țaruș... ca) pul din vale este a dumisale giu(pănu)lui An... Negel.. în capul viii din sus a lui Dumbravă, staroste. și aciastă scrisoare și danie am făcuto înaintea oamenilor buni cari sau și iscalit, și pentru credința am pus și degetele... la mâna lui Andronachi fiului celui mai mare, și din alți fii și fete sor amesteca să fie lepădați de mine și de Dumnezău, și de toți sfinții. însă și eu Vasile Ciolan cu soțul meu Anița și cu fiul meu Andreiu avându eu o hirtă de vie și o prăjină tot depreună cu cumnatul nostru Gheorghe Țaruș de pe a noștri părinți. însă văzând eu Vasilie și cu soțul meu cau dat fiului său acele *trii hirte și o prăjină*, am întărito și noi ace parte a noastră ciau fost împreună cu a lui Gheorghie Țaruș ...tă fiului său lui Andronachi ca să fie dumnealui volnic și a stăpâni el și fii lui Andronachi dacâl... aciasta danie am dato înaintea oamenilor buni, precum scrie zapisul mai sus. cari mai gios sau și iscalit. și să nu aibă neamul nostru a să amesteca iar cari sor amesteca (să strice) aciastă danie să fie lepădat și de noi și de milostivul Dumnezău. iar peste acesta este și o carte de rămas de la sfinția sa Antonie... am dato totu lui Andronachi fiului lui Gheorghe Țaruș.

It 72...

- Eu Gheorghie Țaruș
- Eu Vasile Ciolan
- Anița soțu lui V. Ciolan

... Eu Neculai...

40. 7245 Mart 21 (1737) Iași.

Adec eu Macoveiu ciam fost vornicu de lemne, împreună cu soțul meu Negrușe, fata lui Vasilie Ciorbagiului, scriem și mărturisăm cu acestu adevăratu. zăpis al nostru la mâna dumisali lui Vasilie Ciolan ficiorul lui Simion Ciolan. din satu din Românești de la Cârligătura. precum să s știe. caci noi de nime silii nici asupriți. ce de a noastră bună voe am vândut a noastră driaptă ocină și moșie, din satu din Românești. de la ținutul Cârligăturii, di pi apa Bahluului. din giumatate de bătrân giumatate. care moșie să trage de pe Vasile Ciorbagiul socrul lui Macoveiu vornicul. iar lui Vasilie Ciorbagiul. i să trage ace moșie di pe *Ana sora lui Larion*. și iam vândut ace moșie din giumatate de bătrân giumatate dedreptu șesă sprăzece lei vechi. și niau dat toți banii plin în mânule noastre, ca să fie dumisale și soțul lui său și copiilor săi driaptă ocină și moșie în veci. care moșie și noi ne este dată de zestre de la socrul meu Vasilie Ciorbagiul, și la tocmala noastră sau tâmplat mulți boiari și alți oameni buni carii văzindu de bună voe vânzare și plată deplin toți sau iscalit mai gios. iar cari nau știut carte șau pus degitile și liam datu și zăpisăle celi vechi la mâna dumisale și noi pentru mai mare credința am iscalitu și am pus degetile.

u las It 7245 Mart 21.

az Toader Stărce vornic glotnii

az Macoveai iscal

■ Eu Macoveai

și eu Negrușa am pus degetul meu

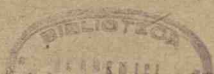
az Dumitrașcu Nacul șătrar mam tâmplat.

Gorghie Țaruș mam tâmplat

Eu Gligori sin Darie Bandar
răzaș iscalit

Eu Costantin sin Sandului fustașului răzeș, iscal

■ Eu Costantin sin lui Vasile Țircovnicul răzeș

Toader diacon.

az Ierei Vartholomei martur și răzeș.

Eremiia tipograful martur ■ Toder Tătarul martur

Miron Gafenco martur

Gheorghe Volcinski martur

„și eu Simion Keșco uricariul am scris zăpisul cu
voe dumisale și sunt martur.

41. 7245 Mart 23 (1737) Iași.

Io Grigorie Ghica Voevod. bojieiu mlstieiu gspdaru. zemli Moldavscoi. facem știre cu aciastă carte a domnii meli precum sau părât de față. Macovei ci au fost vornic de lemnea. și Vasali ficior lui Gligorie Ciolan. cu Maftei călugărul ficior lui Pentelei Bandur, pentru un bătrân din sat din Românești ce este în ținutul Cârligăturii, arătând Maftei călugărul un ispisoc de la Radul Vod. din velet 7126. scriind preacum cumpărând Pătrașco Stolnicel nește părți de moșii în sat în Românești iau pus zolog. și un Isaicu ficiorul Anii nepot popii lui Smolin partea sa din Românești drept 13 taleri la Patrașco stolnicel din carea deti sam Maftei ca să trage el și cu alte rude a lui și acia parte a Anii ar fi parte car(e) o ține Macovei și cu feciorii lui Ciolan. iar Macovei au arătat un zăpis din veleat 72... Vasile Ciorbăgie ficiorul Saminii și a lui Gligori Cloșcă din Românești scriind și mărturisând precum având el depreaun cu Gligori Ciolan un bătrân în sat în Românești în parte de gios de pea strămoașa lor Ana sora lui Larion. și fiind a lui Vasile Ciorbăgiu cu frații săi. giământate dintracel bătrân. au dat zăstre ginerisău lui Macovei și fetii sale Negrușii parte sa din giământate dintracel bătrân giământate. iar cealaltă giământate dintracel giământate au rămas a rudelor lui Vasile Ciorbăgie. car să fac giământate dintracel bătrân iar cealaltă giământate dintracel bătrân au rămas a lui Gligorii Ciolan cu rudile sali. și luândulică sama, au răspuns cu toții cum că acel sat au

îmblat în șapte bătrâni. și cinci bătrâni îi ținea ficiorii lui Vasâli Popa uricar, care sântu și stâlpiți de cătră acei doi bătrâni. și dintracei doi bătrâni, un bătrân îl ține Maței călugărul cu rudile sale. și altul îl ține ficiorii lui Ciolan și Macovei cu rudele sale. de care nici Maței călugărul nau tagăduit. și au mărturisit zicând că fiind el om vechiu, nau apucat nici de la tatăsău nau auzit. să fie ținut vrodată în bătrânul lui Vasile Ciorbăgie și a lui Ciolan ce din moșii și strămoșii lor. dintracei doi bătrâni unul au ținut niamul lui Pătrașco stolnicelui, și altul au ținut niamul Anii surorii lui Larion. și așe sau aflat cum că una au fost Anna înma lui Isaico, și alta au fost Anna sora lui Larion. care și ei în de ei sau învoit să ție și de acum tot pe cum ținut mai înainte. Pentru aceia am dat aiciastă carte, a domniei meali lui Macovei vornic și lui Vasili Ciolan. să aibă aș ține și a stăpâni bătrânul lor depreun cu alti neamuri a lor. ce să trag din Ana sora lui Larion. pe cum au ținut și pân acum. iar Maței călugărul și alte rudi a lui nau a s amesteca la bătrânul lui Ciorbăgie, și a lui Ciolan și de aceasta pără să nu ș mai părăscă piste carte domnii meli.

(l. p. domnești) veletu 7245 Mart 23.

Sturza vel logofăt

42. 7246 Iulie 6 (1738) regeste.

Zapisul lui Neculai neguțitoriul zăt Sandului neguțitor, împreună cu soțul său Catrina, prin cari vând preutului Vartolomeiu drept 30 lei și doi stupi giumătate de bătrân din sat din Românești. din partea din gios din bătrânul Gherghinei, ce leau fost și lor cum-păratură de la Toader Bută, iar giumătate de bătrân tot din Gherghina li-i dat danie pentru sufletul lor tot preutului Vartolomeiu. (Condica anaforale 20, pg. 41 b).

Obs. Pr. Vartolomein are în omânești 93 st. 6 palme descompuși astfel: 35 st. baștină de pe Ion Zugravul; 15 st. tij; 30 st. danie de la Neculai zet Sandu', 13 st. 6 palme cum-părat de la Ion însumând peste tot 3 bătrâni și 6 stânjini.